

Bestuurder Levenseindekliniek: 'Soms zien patiënten toch weer het licht'

De Levenseindekliniek ligt onder vuur bij een aantal prominente psychiaters. Die zou 'te makkelijk' euthanasie verlenen aan psychiatrisch patiënten. Onzin, vindt bestuurder Steven Pleiter (62) uit Zwolle. „We gaan gedurende het traject uiterst zorgvuldig te werk.”

Ingrid Willems 27-01-18, 11:29

Laatste update: 11:34

Over de begeleiding van [Aurelia Brouwers](#), gaat Zwollenaar Steven Pleiter zich niet uitlaten. Ook al geeft Aurelia hier toestemming voor, hij hecht aan het medisch beroepsgeheim. Eèn keer werd een uitzondering gemaakt, bij een documentaire over de Levenseindekliniek. Maar voortaan wil hij zijn behandelend artsen en patiënten te alle tijden beschermen, vanwege de gevoeligheid van het werk. Euthanasie ligt toch al zo onder het vergrootglas, zeker in de psychiatrie.

Lees ook

(4)

PREMIUM

Aurelia krijgt na acht jaar lijden haar vurig gewenste dood
[Lees meer](#)

U werpt de kritiek verre van u dat de Levenseindekliniek te ruimhartig zou zijn voor psychiatrisch patiënten. Toch stijgt het aantal psychiatrisch patiënten dat euthanasie krijgt jaarlijks. Afgelopen jaar 65 mensen via de Levenseindekliniek, tegenover 46 in 2016. Hoe kan dat?

„Niet alleen psychiatrische patiënten, over de gehele linie is er een toename, dus ook patiënten met lichamelijk ondraaglijk en uitzichtloos lijden. Dat heeft alles te maken met de maatschappelijke ontwikkelingen. Bij psychiatrische patiënten is er een éxtra check. Naast ons eigen team in samenspraak met de behandeld arts uit de instelling, moet ook een onafhankelijk psychiater tot een oordeel komen. Vergeet niet, we moeten voldoen aan de wettelijke criteria voor euthanasie. De Regionale Toetsingscommissie ziet daar streng op toe.”

Hoe gaat het traject voor een psychiatrisch patiënt in zijn werk?

„Laat ik voorop stellen dat van de psychiatrisch patiënten die zich jaarlijks bij ons melden, zo'n negentig procent niet in aanmerking komt voor euthanasie. Dat zegt iets over onze zorgvuldigheid. De patiënt kan zich zelfstandig aanmelden, maar ook de behandelend

arts kan dat doen. Onze psychiater heeft naast een gesprek met de patiënt contact met de behandelend arts met de vraag hoe hij of zij erin staat. We moeten het dossier inzien en kijken of er behandelingen over het hoofd zijn gezien. Als een patiënt weigert zijn medisch dossier te overleggen, wordt hij afgewezen. Daarnaast komt het voor dat patiënten tijdens het traject weer wat licht gaan zien. Stel je het als een donkere bioscoopzaal voor. Als je weet waar de nooduitgangen zijn, is het zitten in de zaal draaglijker. Als je dat niet weet is je gemoedstoestand heel anders. Soms trekken patiënten zich dus terug. Helaas komt het ook voor dat voor sommige patiënten tussentijds toch voor suïcide kiezen. Dat voelt voor ons als een nederlaag.”

En hoe verloopt het dan voor patiënten die uiteindelijk wel euthanasie krijgen?

Na de eerste intake met een psychiater en lezing van het medisch dossier krijgt de patiënt een team toegewezen: een psychiater en een verpleegkundige. Zij bezoeken zo vaak als nodig de patiënt in eigen huis om over de doodswens te praten. Daar gaan maanden, soms langere tijd overheen. Ook wordt een onafhankelijk psychiater ingeschakeld. En als laatste is er de SCEN-arts. Dit is ook een onafhankelijk arts. SCEN staat voor Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland. Als alle seinen op groen staan wordt een datum voor euthanasie bepaald.

Zeker een kwart van het totaal aantal dat zich jaarlijks aanmeldt bij de Levensidekliniek is psychiatrisch patiënt. Wat zegt dat?

Dat zegt dat euthanasie voor psychiaters een uiterst complexe materie is. Voor de GGZ een worsteling, zeker gezien de maatschappelijke ontwikkelingen. De doodswens is moeilijk bespreekbaar. Dat merken we zelf ook. Van de zestig artsen die aan onze kliniek zijn verbonden, zijn er slechts 8 psychiater. Op grond van de kille cijfers in onze kliniek zouden we twintig psychiaters nodig hebben.

Desondanks is het toch begrijpelijk dat het voor psychiaters lastig is een oordeel te vellen?

Zeker. Daar moet je dus ook niet lichtzinnig mee omgaan. Dat gebeurt ook niet, in de wet ligt verankerd dat er sprake moet zijn ondraaglijk en uitzichtloos lijden. En natuurlijk, bij een lichamelijke aandoening is het eenvoudiger vast te stellen wanneer er sprake is van ondraaglijk en uitzichtloos lijden. Ik heb het met mijn moeder meegemaakt. Wat had ik het graag gewild dat de Levensidekliniek al bestond toen mijn moeder euthanasie wilde, maar dat werd haar geweigerd.

Hoe is dat bij uw moeder dan gegaan?

Ze kreeg in 2005 een hersenbloeding. Ze had haar euthanasieverklaring op papier. Ze leed ondraaglijk en haar vooruitzichten waren uitzichtloos. Toch wilde haar huisarts niet

meegaan. Dat gaat niet gebeuren zei hij. U in de hemel , ik in de cel. Ik heb haar zo zien lijden. Ze is uiteindelijk een natuurlijke dood gestorven, maar het was mensonterend, een martelgang. Toen ik in september 2011 van de plannen voor de Levensindekliniek hoorde, dacht ik, wát een mooi initiatief. Dat had ik mijn moeder gegund.

En nu bent u er zelf bestuurder. Hoe bent u erbij betrokken geraakt?

Ik ben geen arts. Ik kom uit een heel andere hoek. Heb jaren in de farmaceutische industrie gewerkt en daarna in de IT. Ik dacht, ik wil graag helpen met de oprichting hiervan. Zo ben ik er eigenlijk ingerold, vanuit een diepe ideologie. Ieder mens verdient een waardig einde als het lijden ondraaglijk en uitzichtloos is, niet alleen lichamelijk ziek patiënten, ook psychiatrische patiënten.

Aantal psychiatrisch patiënt dat euthanasie krijgt stijgt

In 2017 meldden 2487 mensen zich bij de levensindekliniek voor euthanasie, onder wie 679 psychiatrisch patiënten. Van die groep psychiatrische patiënten kregen 65 mensen euthanasie (9 procent), tegenover een totaal van 747. Een jaar eerder kwamen er 503 psychiatrische patiënten met een verzoek bij de Levensindekliniek, op een totaal van 1796. 498 personen kregen dat jaar euthanasie, van wie 46 psychiatrisch patiënt was.